

Barn- och ungdomspsykiatri

Handledarseminarium bra bas för ST-handledning

Yrkesrollen som barnpsykiater, handledningsmetodik och ledningsfunktioner. Det var några av de ämnen som behandlades under ett seminarium i handledning som studierektorerna i barn- och ungdomspsykiatri anordnade i höstas.

Studierektorerna lyckades få ekonomiskt stöd för det veckolånga seminariet från Trygghetsfonden.

– För den blivande specialisten i barn- och ungdomspsykiatri finns ett behov av handledning, dels för det kliniska arbetet, dels för den egna yrkesrollen, säger Björn Wrangsjö, Institutionen för utbildning i barn- och ungdomspsykiatri, Stockholm.

– Det behövs också handledning för att klara av att patienterna dumpar tunga känslomässiga problem på läkaren. Det gäller att hitta en yrkesroll som håller hela yrkeslivet utan att läkaren blir utbränd, säger Björn Wrangsjö.

Han och ytterligare fyra studierektorer ordnade i höstas en kurs för huvudhandledare för ST-läkare i barn- och ungdomspsykiatri. Under planeringen tog de kontakt med Trygghetsfonden för kommuner och landsting. Det resulterade i att fonden delfinansierade kursen bl a med motiveringen att det var fråga om kompetensutveckling. Därmed kunde kursen genomföras till låg kostnad.

Särskilda krav

En del av handledarna har tidigare gått lokala kurser för handledare riktade till alla specialiteter.

– De kurserna är bra, men svarar inte helt mot behovet hos handledare inom barnpsykiatri, säger Gunilla Ljungman, studierektor i Uppsala och en av initiativtagarna till seminariet.

– Barnpsykiaterns roll är speciell med hänsyn till vårt utvecklade samarbete i team. Samarbetet ställer andra krav jämfört med vad som är fallet i andra specialiteter, säger Peter Engelsöy, huvudhandledare i Norra BUP-sektorn i Stockholm och deltagare i seminariet.

ST-läkarens handledare har en annan roll än vad som kunde vara fallet i det gamla FV-systemet. Det handlar om att stå till förfogande för en yngre kollega under lång tid med en strukturerad uppgift som personlig handledare och men-

FOTO: HANS PETTERSSON

tor. Studierektorerna inom barn- och ungdomspsykiatri menar att detta är en uppgift som kräver kunskaper.

– Yrkesrollen för en barnpsykiater är komplex. Därför är huvudhandledaren som följer den blivande specialisten under fem år så viktig för ST-läkaren, säger Björn Wrangsjö.

Seminariet studierektorerna anordnade för huvudhandledarna hade två syften. Dels ville man föra ut kunskaper om handledning, dels inventera vilka kunskaper som fanns.

Studierektorerna, som fungerade som lärare under seminariet, ställde samman en stomme med ämnen som kunde tas upp. Första dagen diskuterade deltagarna uppläggningsen och man kom gemensamt fram till var tyngdpunkten skulle ligga. Huvuddelen av seminariet genomfördes sedan genom diskussioner i mindre grupper.

De ämnen som behandlades var yrkesrollen, handledningsmetodik, teamarbete och ledningsfunktioner, etik, forskning, metodutveckling och utvärdering samt hur deltagarna skulle kunna tillämpa handledarseminariet på hemmaplan.

Diskutera yrkesrollen

– Det kändes privilegierat att få träffa olika kolleger med samma yrkesroll, men ändå med så olika arbetssituation, säger Peter Engelsöy. Det var spännande att få diskutera yrkesrollen när det handlar om sådana kontraster som att arbeta med 20 kolleger eller vara ensam specialist.

Seminariet anordnades som ett internat utomlands, i Banyuls sur Mer i södra

– Det kändes privilegierat att få träffa kolleger med samma yrkesroll, men ändå med så olika arbetssituation, säger Peter Engelsöy, t v, som deltog i seminariet i handledning, här tillsammans med studierektorerna Gunilla Ljungman och Björn Wrangsjö.

Frankrike. Det var delvis en kostnadsfråga, det blev billigare än att ordna kursen i Sverige. Utomlands är möjligheterna att få arbeta ostört dessutom större.

– En bieffekt när man ger en kurs i internatform är att det blir tid för möte kolleger emellan, säger Gunilla Ljungman.

Studierektorerna ser det som inte minst viktigt att sammanhållningen i specialiteten stärks.

– Det är viktigt när man är så utsatt i sin yrkesroll som barnpsykiatern är, säger Björn Wrangsjö.

Under internatseminariet delade alltså deltagarna erfarenheter med varandra. Man arbetade också med att systematisera och komplettera dem. Hela seminariet dokumenterades. Detta bildar underlag till en handledarmanual, som nu håller på att sammanställas med sikte på att den ska vara klar under våren. Den kommer sedan att skickas ut till samtliga huvudhandledare i specialiteten.

– Det finns också en koppling till Spur-inspektionerna. Hur många överläkare på en klinik som har handledarutbildning blir ett kvalitetsmått i Spur-inspektionerna, säger Gunilla Ljungman.

Till hösten planerar studierektorerna att genomföra ett motsvarande seminarium riktat till verksamhetscheferna i barn- och ungdomspsykiatri.

– Det är svårt för unga ST-läkare att forma sin yrkesidentitet. De behöver hitta modeller, personer att identifiera sig med. Där spelar verksamhetscheferna en viktig roll, hur de är som läkare och hur de sköter sin klinik, säger Björn Wrangsjö.

Kristina Johnson